

**Sporazum
o zračnom saobraćaju
između
Bosne i Hercegovine
i
Sirijske Arapske Republike**

Preambula

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada Arapske Republike Sirije (u daljem tekstu: **Ugovorne strane**)

S obzirom da su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, otvorene za potpisivanje u Čikagu, 7. decembra 1944. godine,

U želji promocije međunarodnog zrakoplovnog sistema, zasnovanog na konkurenciji između zrakoplovnih-kompanija na tržištu uz minimalno moguće miješanje institucija vlasti i regulative,

U želji da olakšaju širenje mogućnosti usluge međunarodnog zračnog saobraćaja,

Uviđajući da efikasna i konkurentna usluga međunarodnog zračnog saobraćaja osnažuje trgovinu, dobrobit potrošača i privredni razvoj,

U želji da zrakoplovnim-kompanijama omoguće da korisnicima usluga putovanja i prijevoza ponude raznolike mogućnosti usluge (po najnižoj mogućoj cijeni, koje nisu diskriminirajuće i koje ne predstavljaju zloupotrebu dominantne pozicije), te u želji da podstaknu pojedinačne zrakoplovne-kompanije da razviju i ponude inovativne i konkurentne cijene, te

U želji da osiguraju najviši nivo sigurnosti i zaštite u međunarodnom zračnom saobraćaju, te ponovno potvrđujući svoju duboku zabrinutost zbog činova i prijetnji sigurnosti civilnog zrakoplovstva, koje ugrožavaju sigurnost osoba i imovine, ometaju odvijanje zračnog saobraćaja i podrivaju javno povjerenje u sigurnost civilnog zrakoplovstva,

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1. Definicije

Ako nije drugačije naznačeno, u ovom sporazumu pojmovi imaju slijedeća značenja:

- a) Pojam "zračni saobraćaj" se odnosi na javni prijevoz zrakoplovom putnika, prtljaga, tereta i pošte odvojeno ili u kombinaciji, uz naknadu ili u najmu;
- b) Pojam "zrakoplovne vlasti" ovdje u slučaju Bosne i Hercegovine Vijeće ministara – Ministarstvo komunikacija i prometa – Direkciju civilnog zrakoplovstva, a u

slučaju Arapske Republike Sirije označava Direkciju civilnog zrakoplovstva Sirije, u skladu s njihovim funkcijama, te u slučaju obje Ugovorne strane osobu ili tijelo ovlašteno za obavljanje funkcija civilnog zrakoplovstva i sličnih funkcija;

- c) Pojam „Sporazum“ se odnosi na ovaj sporazum, uključujući sve njegove anekse ili amandmane;
- d) Pojam „kapacitet“ se odnosi na iznos(e) usluga pruženih prema ovom sporazumu, koje se obično mjere brojem letova (frekvencija) ili sjedišta ili tona tereta, koji se nude na tržištu (između dva grada ili iz države u državu) ili na određenoj ruti u definiranom vremenskom razdoblju, kao npr. dnevno, nedjeljno, sezonsko ili godišnje;
- e) Pojam «Konvencija» se odnosi na Konvenciju o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, otvorene za potpisivanje u Čikagu, 7. decembra 1944. godine, uključujući sve njene anekse, usvojene prema članu 90. Konvencije, te sve amandmane ili anekse, usvojene prema članovima 90. i 94. Konvencije, ako su ti amandmani i aneksi stupili na snagu u obje Ugovorne strane;
- f) „Imenovana zrakoplovna-kompanija“ se odnosi na jednu ili više zrakoplovnih kompanija, koje je imenovala jedna Ugovorna strana, a ovlastila druga Ugovorna strana, u skladu s članom 3. ovog sporazuma;
- g) „Domaći zračni prijevoz“ je prijevoz zrakoplovom, u kojem se putnici, prtljag, teret i pošta ukrcavaju na zrakoplov na teritoriji određene države i prijevoze na destinaciju u okviru teritorija te iste države;
- h) Skraćenica „ICAO“ označava Međunarodnu organizaciju civilnog zrakoplovstva;
- i) „Kombinirani zračni prijevoz“ se odnosi na javni prijevoz zrakoplovom i jednim ili više načina kopnenog prijevoza putnika, prtljaga, tereta i pošte, odvojeno ili u kombinaciji, uz naknadu ili u najmu;
- j) „Međunarodni zračni prijevoz“ je prijevoz zrakoplovom, u kojem se putnici, prtljag, teret i pošta ukrcavaju na zrakoplov na teritoriji određene države i prijevoze na destinaciju u okviru teritorije druge države;
- k) „Strana“ označava državu koja je službeno pristala biti vezana ovim sporazumom;
- l) „Tarifa“ je cijena prijevoza ili cijena ili taksa za prijevoz putnika, prtljaga i/ili tereta (ne uključujući poštu) u zračnom prijevozu (uključujući sve druge s njim povezane vrste prijevoza), koje naplaćuje zrakoplovna-kompanija, uključujući njihova predstavništva, te uvjeti koji određuju dostupnost tih cijena ili taksi;
- m) Značenje pojma „teritorija“ u odnosu na Državu je definirano članom 2. Konvencije;

- n) "Korisničke usluge" se odnose na naknadu koju nadležna institucija naplaćuje zrakoplovnoj-kompaniji ili dozvoljava da bude naplaćena za korištenje imovine ili kapaciteta aerodroma ili navigacijskih kapaciteta ili zrakoplovno-sigurnosnih kapaciteta ili usluga, uključujući srodne usluge i kapacitete za zrakoplove, posadu, putnike i prtljag;
- o) Značenja pojmova "zrakoplovne usluge", "međunarodne zrakoplovne usluge", "zrakoplovna-kompanija", i „zaustavljanje u nekomercijalne svrhe" su definirane članom 96. Konvencije.

Član 2. Dodjeljivanje prava

1. Ugovorna strana dodjeljuje drugoj Ugovornoj strani prava utvrđena ovim sporazumom, u svrhu obavljanja međunarodnog zračnog saobraćaja na rutama utvrđenim u Rasporedu ruta.
2. Zrakoplovne-kompanije, imenovane od strane obje Ugovorne strane, će prema odredbama ovog sporazuma u obavljanju međunarodnog zračnog saobraćaja uživati slijedeća prava:
 - a. pravo leta iznad svoje teritorije bez slijetanja,
 - b. pravo zaustavljanja na svojoj teritoriji u nekomercijalne svrhe,
 - c. druga prava specificirana ovim sporazumom.
3. Ostale zrakoplovne-kompanije obje Ugovorne strane, pored onih imenovanih pod članom 1 (Imenovanja) ovog sporazuma, imaju ista prava kao ona naznačena u par. 2 a) i b) ovog člana.
4. Ovaj član ne daje pravo zrakoplovnoj-kompaniji jedne Ugovorne strane da na teritoriji druge Ugovorne strane za određenu naknadu ukrca putnike, teret ili poštu i prijevozi ih do nekog odredišta na teritoriji te druge Ugovorne strane.

Član 3. Imenovanja i ovlaštenje

1. Obje Ugovorne strane prema ovom sporazumu imaju pravo pismenim putem diplomatskim kanalima imenovati jednu ili više zrakoplovnih-kompanija za obavljanje dogovorenih usluga prema ovom sporazumu. Ugovorne strane imaju, također, pravo povući ili promijeniti ta imenovanja.
2. Po takvom imenovanju, te po prijemu prijave imenovane zrakoplovne-kompanije za izdavanjem ovlaštenja za rad (i tehničke dozvole), koja mora biti dostavljena u propisanom obliku i na propisani način, druga Ugovorna strana će uz minimalno proceduralno odlaganje izdati ovlaštenje za rad, pod uvjetom da

- a. državljani Ugovorne strane, koja imenuje zrakoplovnu-kompaniju, imaju značajan udio u vlasništvu te zrakoplovne-kompanije ili efikasnu kontrolu nad njom,
- b. Ugovorna strana, koja imenuje zrakoplovnu-kompaniju provodi standarde postavljene članom 8. (Sigurnost) i člankom 9. (Sigurnost zračne plovidbe),
- c. imenovana zrakoplovna-kompanija ima sve kvalifikacije da zadovolji uvjete propisane zakonom i regulativom, koje Ugovorna strana, koja je zaprimila prijavu, primjenjuje na obavljanje međunarodnog zračnog saobraćaja.

Član 4.

Povlačenje, ukidanje i ograničavanje ovlaštenja

1. Zrakoplovne vlasti obje Ugovorne strane zadržavaju pravo povlačenja ovlaštenja iz člana (Ovlaštenje) ovog sporazuma nekoj zrakoplovnoj-kompaniji koju je imenovala druga Ugovorna strana, te pravo ukidanja, suspendiranja ili uvođenja uvjeta za ta ovlaštenja, privremeno ili trajno, i u slučaju da:
 - a. nisu zadovoljni da državljani Ugovorne strane, koja imenuje zrakoplovnu-kompaniju, imaju značajan udio u vlasništvu te zrakoplovne-kompanije ili efikasnu kontrolu nad njom,
 - b. Ugovorna strana, koja imenuje zrakoplovnu-kompaniju nije djelovala u skladu s odredbama iz člana 8. (Sigurnost) i člana 9. (Sigurnost zračne plovidbe),
 - c. imenovana zrakoplovna-kompanija nema sve kvalifikacije da zadovolji uvjete propisane zakonom i regulativom, koje Ugovorna strana, koja je zaprimila prijavu, primjenjuje na obavljanje međunarodnog zračnog saobraćaja.

Član 5.

Primjena zakona

1. Zakoni i regulativa Ugovorne strane, koji se odnose na dolazak na njenu teritoriju i napuštanje njene teritorije zrakoplova koji obavljaju međunarodni zračni saobraćaj ili koji se odnose na kretanje tih zrakoplova u okviru njihove teritorije, se odnose i na zrakoplove imenovane zrakoplovne-kompanije/a druge Ugovorne strane.
2. Zakoni i regulativa Ugovorne strane, koji se odnose na prijem, boravak na njenoj teritoriji, odlazak s njene teritorije putnika, posade i tereta, uključujući poštu, kao što su zakoni i regulativa koji se odnose na imigraciju, carinske i zdravstvene mjere i karantin, se odnose i na putnike, posadu, teret i poštu iz zrakoplova imenovane zrakoplovne-kompanije druge Ugovorne strane dok se nalazi na teritoriji prve Ugovorne strane.
3. Ugovorne strane će općenito u primjeni zakona i regulative koji se odnose na imigraciju, carinske i zdravstvene mjere i karantin i slične regulacije, davati prednost zrakoplovnim-kompanijama imenovanim od strane druge Ugovorne strane, koje pružaju slične usluge međunarodnog zračnog prijevoza, a ispred svojih i drugih međunarodnih zrakoplovnih-kompanija.

Član 6. Direktni tranzit

Putnici, prtljag i teret u direktnom tranzitu preko teritorije jedne od Ugovornih strana, koji ne napuštaju prostor aerodroma namijenjen isključivo tranzitu ne podliježu nikakvom pregledu, osim iz razloga zrakoplovne sigurnosti, kontrole narkotika, sprječavanja ilegalnog ulaska ili u nekim posebnim okolnostima.

Član 7. Priznavanje uvjerenja

1. Uvjerenja o mogućnosti obavljanja zračnog saobraćaja, uvjerenja o sposobnosti i dozvole koje je izdala ili priznala jedna Ugovorna strana, koja su još na snazi, priznaje i druga Ugovorna strana u svrhu obavljanja dogovorenih usluga, pod uvjetom da su uvjeti pod kojima su ta uvjerenja i dozvole izdani ili priznati jednaki ili viši od minimalnih standarda koje je uspostavila Konvencija.
2. Ako privilegije ili uvjeti dozvola i uvjerenja iz par. 1 ovog člana, koje je zrakoplovna institucija jedne Ugovorne strane izdala osobi ili imenovanoj zrakoplovnoj kompaniji ili u odnosu na zrakoplov koji se koristi u pružanju dogovorenih usluga, dozvoljavaju odstupanje od minimalnih standarda koje je uspostavila Konvencija, a pri čemu je o tom odstupanju obaviještena Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva, druga Ugovorna strana može zahtijevati konsultacije sa zrakoplovnim vlastima s ciljem pojašnjenja odnosne prakse.
3. Međutim, obje Ugovorne strane zadržavaju pravo odbiti priznati valjanima uvjerenja o sposobnosti ili dozvole koje u svrhu obavljanja letova iznad njihove teritorije njenim građanima izdala druga Ugovorna strana.

Član 8. Sigurnost

1. Ugovorne strane mogu u svakom trenutku zahtijevati održavanje konsultacija o sigurnosnim standardima koje održava druga Ugovorna strana na područjima vezanima za zrakoplovne instalacije i usluge, posade zrakoplova, zrakoplove i funkcioniranje zrakoplova. Zahtijevane konsultacije se moraju održati u roku od trideset (30) dana od dana zahtjeva.
2. U slučaju da nakon konsultacija, jedna Ugovorna strana ustanovi da druga Ugovorna strana ne održava i ne provodi efikasno sigurnosne standarde u područjima pobrojanim u paragrafu 1., koji zadovoljavaju standarde uvedene u tom vremenskom trenutku u skladu s Konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu (Doc 7300), dužna je drugu Ugovornu stranu o tome izvijestiti, kao i o koracima koje smatra da je potrebno poduzeti da bi se zadovoljili standardi ICAO-a (Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva). Druga Ugovorna

strana će potom poduzeti odgovarajuće korektivne mjere, i to obvezno u okviru dogovorenog roka.

3. Dalje se u skladu s članom 16. Konvencije ugovara da svi zrakoplovi kojima upravlja zrakoplovna-kompanija jedne Ugovorne strane ili neko u njeno ime, koji saobraćaju prema teritoriji druge Ugovorne strane ili s teritorije druge Ugovorne strane, mogu za vrijeme dok su na teritoriji te druge Ugovorne strane biti podvrgnuti pregledu od strane ovlaštenih predstavnika te druge Ugovorne strane, pod uvjetom da to neće dovesti do nerazumnog kašnjenja u saobraćanju zrakoplova. Bez obzira na obaveze iz člana 33. Konvencije iz Čikaga, svrha ovakvog pregleda je potvrditi valjanost relevantne dokumentacije zrakoplova i dozvola članova posade, te potvrditi da oprema zrakoplova i uvjeti u kojima zrakoplov saobraća zadovoljavaju standarde uspostavljene u tom trenutku u skladu s Konvencijom.
4. Kada je za osiguranje sigurnosti zrakoplovnog saobraćaja potrebno poduzeti hitne mjere, obje Ugovorne strane zadržavaju pravo odmah ukinuti ili promijeniti ovlaštenje za obavljanje zrakoplovnog saobraćaja zrakoplovnoj-kompaniji ili zrakoplovnim-kompanijama druge Ugovorne strane.
5. Ugovorna strana će obustaviti aktivnosti poduzete u skladu s prethodnim paragrafom čim razlozi za poduzimanje tih aktivnosti prestanu postojati.
6. U slučaju da se u odnosu na paragraf 2. ovog člana ustanovi da jedna Ugovorna strana i nakon isteka dogovorenog roka ne poštuje standarde ICAO-a, o tome je potrebno izvijestiti Glavnog sekretara ICAO-a, kojeg je potrebno izvijestiti i o naknadnom zadovoljavajućem rješenju situacije

Član 9. **Zaštita zrakoplovnog saobraćaja**

1. U saglasnosti s pravima i obavezama koje im pripadaju po međunarodnom zakonu, Ugovorne strane ponovno potvrđuju da obaveza koju imaju jedna prema drugoj da zaštite sigurnost civilnog zračnog saobraćaja od svih nezakonitih utjecaja čini sastavni dio ovog sporazuma. Ugovorne strane će bez ograničavanja opštosti prava i obaveza koje im pripadaju po međunarodnom zakonu osobito poštovati odredbe Konvencije o kaznenim djelima i drugim činovima počinjenim u zrakoplovu, potpisane u Tokiju, 14. septembra 1963., Konvencije o suzbijanju nezakonitih otmica zrakoplova, potpisane u Hagu, 16. decembra 1970., Konvencije o suzbijanju nezakonitih djela uperenih protiv sigurnosti civilnog zrakoplovstva, potpisane u Montrealu, 23. septembra 1971., Protokola o suzbijanju kaznenih djela nasilja na međunarodnim aerodromima, potpisanog u Montrealu, 24. februara 1988., kao i svih drugih konvencija i protokola vezanih za sigurnost civilnog zrakoplovstva, kojih se obje Ugovorne strane pridržavaju.
2. Ugovorna strana će na zahtjev druge Ugovorne strane pružiti svu potrebnu pomoć pri sprječavanju činova nezakonite otmice civilnih zrakoplova, kao i drugih

nezakonitih djela uperenih protiv sigurnosti zrakoplova, njihovih putnika i posade, aerodroma i zrakoplovno-navigacijskih objekata, kao i drugih prijetnji sigurnosti civilnog zrakoplovstva.

3. Ugovorne strane će u svojim međusobnim odnosima djelovati u skladu sa zrakoplovnim sigurnosnim odredbama koje je uvela Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva ili koje su definirane aneksima Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu. Ugovorne strane će od operatera zrakoplova, koji su registrirani na teritoriji Ugovorne strane ili operatera zrakoplova, čije je sjedište na teritoriji Ugovorne strane ili su trajno nastanjeni na njenoj teritoriji, te od operatera aerodroma na svojoj teritoriji zahtijevati da djeluju u skladu s tim zrakoplovnim sigurnosnim odredbama. Ugovorne strane će jedna drugu obavještavati o eventualnim odstupanjima njihovih državnih odredbi i praksi od zrakoplovnih sigurnosnih standarda Aneksa. (Obje Ugovorne strane mogu u bilo kojem trenutku zahtijevati hitne konsultacije s drugom Ugovornom stranom u vezi tih odstupanja.)
4. Ugovorne strane su suglasne da će od operatera zrakoplova zahtijevati poštovanje zrakoplovnih sigurnosnih odredbi iz paragrafa 3., koje zahtijeva druga Ugovorna strana pri ulasku na, izlasku iz ili za vrijeme boravka na teritoriji te druge Ugovorne strane. Ugovorne strane će na svojoj teritoriji osigurati efikasnu primjenu adekvatnih mjera zaštite zrakoplova i pregleda putnika, posade, ručnog prtljaga, prtljaga, tereta i zaliha zrakoplova prije i za vrijeme ukrcavanja ili utovara. Ugovorne strane će pokazati razumijevanje prema zahtjevu druge Ugovorne strane za opravdanim specijalnim sigurnosnim mjerama zbog određene prijetnje.
5. U slučaju incidenta ili prijetnje incidentom nezakonite otmice civilnog zrakoplova ili nekog drugog nezakonitog čina uperenog protiv sigurnosti zrakoplova, njegovih putnika i posade, aerodroma i zrakoplovno-navigacijskih objekata, Ugovorne strane će jedna drugoj međusobno pomoći olakšavanjem komunikacija i drugih odgovarajućih mjera s ciljem brzog i sigurnog okončavanja incidenta ili prijetnje incidentom.
6. Zrakoplovne vlasti Ugovornih strana imaju pravo u roku od šezdeset (60) dana od dana obavijesti (ili ranije u skladu s dogovorom između zrakoplovnih vlasti) provesti procjenu sigurnosnih mjera na teritoriji druge Ugovorne strane, koje zrakoplovne-kompanije provode ili planiraju provesti u vezi letova od ili prema teritoriji prve Ugovorne strane. Zrakoplovne vlasti će se međusobno dogovoriti o administrativnoj organizaciji provođenja procjene, te će je provesti bez odlaganja, kako bi se osiguralo njeno brzo provođenje.
7. Kada Ugovorna strana ima opravdane razloge vjerovati da je druga Ugovorna strana prekršila odredbe ovog člana, prva Ugovorna strana može zahtijevati konsultacije. Konsultacije moraju započeti u roku od trideset (30) dana od primitka zahtjeva Ugovorne strane. Ako se u roku od trideset (30) dana od početka konsultacija ne postigne zadovoljavajući dogovor, to može predstavljati razlog za povlačenje, ukidanje, suspendiranje ili uvođenje uvjeta za ovlaštenja zrakoplovne-kompanije ili zrakoplovna-kompanija imenovanih od strane druge Ugovorne strane. Prva Ugovorna strana može bilo kada poduzeti privremene mjere, kada je to

opravdano zbog hitnosti ili kako bi spriječila daljnje nepoštovanje odredbi ovog člana.

Član 10. Korisničke naknade

1. Ugovorne strana neće imenovanim zrakoplovnim-kompanijama druge Ugovorne strane naplaćivati niti dopustiti da im budu naplaćene korisničke naknade više od naknada koje Ugovorna strana naplaćuje svojim vlastitim zrakoplovnim-kompanijama koje obavljaju slične međunarodne usluge.
2. Kada god je to izvodivo, Ugovorne strane će preko predstavničkih organizacija zrakoplovnih-kompanija podsticati održavanje konsultacija o korisničkim uslugama između svojih nadležnih institucija za naplaćivanje naknada i zrakoplovnih-kompanija, koje koriste uslugu i objekte tih institucija. Korisnike je potrebno obavijestiti u razumnom roku o svim prijedlozima promjena korisničkih naknada, kako bi im ostavili dovoljno vremena da se izjasne prije početka uvođenja tih promjena. Ugovorne strane, također, trebaju podsticati svoje nadležne institucije za naplaćivanje i korisnike da razmjenjuju odgovarajuće informacije o korisničkim naknadama.

Član 11. Carinske takse

1. Ugovorne strane će na osnovu reciprociteta osloboditi imenovane zrakoplovne-kompanije druge Ugovorne strane u najvećoj mjeri koja je moguća po njihovom zakonu od (ograničenja na uvoz), carinskih taksi, posebnog poreza, inspeksijskih naknada i ostalih državnih naknada i taksi [ne na osnovu troškova usluga pruženih na dolasku] na zrakoplove, gorivo, maziva, potrošne tehničke zalihe, rezervne dijelove, uključujući strojeve, redovnu opremu zrakoplova, zalihe zrakoplova i ostalo [kao npr. zalihu štampanih karata, zračnih tovarnih listova, sav štampani materijal koji nosi znak poduzeća, te uobičajeni reklamni materijal, kojeg imenovana zrakoplovna-kompanija dijeli besplatno], koji je planiran za upotrebu ili se koristi isključivo u vezi funkcioniranja ili servisiranja zrakoplova imenovane zrakoplovne-kompanije druge Ugovorne strane, koja pruža ugovorene usluge.
2. Oslobađanje od carinskih taksi po ovom članu se odnosi na stavove pobrojane u par. 1, koje:
 - a) je na teritoriju Ugovorne strane dovezla imenovana zrakoplovna-kompanija druge Ugovorne strane ili neko u njeno ime,
 - b) su zadržane u zrakoplovu imenovane zrakoplovne-kompanije Ugovorne strane pri dolasku ili pri odlasku s teritorije druge Ugovorne strane,

- c) su ukrcane na zrakoplov imenovane zrakoplovne-kompanije Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane i koje se namjerava koristiti za vrijeme obavljanja ugovorenih usluga,

bez obzira je li se ti predmeti koriste i potroše u potpunosti na teritoriji Ugovorne strane koja odobrava oslobođanje od taksi, pod uvjetom da se vlasništvo nad tim predmetima ne prenosi na teritoriju te Ugovorne strane.

3. Redovna oprema zrakoplova, kao i materijali i zalihe iz zrakoplova imenovane zrakoplovne-kompanije se mogu istovariti na teritoriji druge Ugovorne strane, ali isključivo uz odobrenje carinskih tijela druge Ugovorne strane, pri čemu carinska tijela mogu zahtijevati da se oprema, materijal i zalihe podvrgnu carinskom nadzoru do trenutka kada budu ponovo izvezeni ili na drugi način potrošeni u skladu s carinskim propisima.

Član 12. Lojalna konkurencija

Ugovorne strane se slažu da će:

- a) sve imenovane zrakoplovne-kompanije imati pravičnu i jednaku mogućnost natjecanja u pružanju usluge međunarodnog zračnog saobraćaja prema Sporazumu,
- b) poduzeti mjere na uklanjanju svih oblika diskriminacije ili nelojalnih praksi konkurencije, koje imaju negativan utjecaj na konkurentsku poziciju imenovane zrakoplovne-kompanije druge Ugovorne strane.

Član 13. Kapacitet

1. Kapaciteti zračnog prijevoza dostupni javnosti koja putuje moraju odgovarati zahtjevima javnosti za takvim prijevozom.
2. Imenovana zrakoplovna-kompanija ili zrakoplovne-kompanije obje Ugovorne strane će imati jednaku mogućnost saobraćati na svim ugovorenim rutama između teritorije dvije Ugovorne strane.
3. Ugovorne strane će uzimati u obzir interese zrakoplovnih-kompanija druge Ugovorne strane, tako da ni u kojem trenutku ne utječu nepropisno na njihovu mogućnost ponude usluga po ovom sporazumu.
4. Usluge, koje imenovana zrakoplovna-kompanija pruža po ovom sporazumu, će kao svoj primarni cilj zadržati osiguravanje kapaciteta koji odgovara zahtjevima saobraćaja između države iz koje dolazi zrakoplovna-kompanija i države u kojoj se nalazi konačno odredište prijevoza. Pravo ukrcavanja i iskrcavanja na takvoj usluzi

međunarodnog prijevoza, čija je destinacija u trećim državama i koje dolaze iz trećih država, na tački ili tačkama na rutama naznačenima u ovom sporazumu, će se po dogovoru koristiti u skladu s općim načelima urednog razvoja međunarodnog zračnog prijevoza, na koje su obje Ugovorne strane obavezale, te će biti podložno općem načelu da se kapacitet odnosi na:

- a) potrebe za saobraćajem između države porijekla i država konačnog odredišta saobraćaja,
 - b) zahtjeve direktnih zrakoplovnih operacija,
 - c) potrebe za saobraćajem područja kroz koje zrakoplov prolazi, nakon što se u obzir uzmu lokalne i regionalne usluge.
5. Konsultacije između Ugovornih strana će se organizirati kada god neka Ugovorna strana zatraži da se preispita kapacitet osiguran po ovom sporazumu, kako bi se osigurala primjena načela Sporazuma za provođenje usluga.

Član 14. **Tarife za zračni prijevoz**

1. Imenovane zrakoplovne-kompanije imaju slobodu same određivati svoje tarife, pri čemu se trude da one budu u razumnim okvirima, posvećujući dužnu pažnju svim relevantnim činiocima, osobito troškovima korištenja, razumnoj dobiti, karakteristikama usluge, te gdje je to primjereno, tarifama ostalih zrakoplovnih-kompanija koje pružaju ugovorene usluge na cijeloj ruti ili njenim dijelovima.
2. Zrakoplovne vlasti će razmotriti i donijeti odluke o nedopustivim tarifama, koje su neumjereno diskriminirajuće, neprimjereno visoke ili restriktivne zbog zlopotrebe dominantnog položaja ili pak neprirodno niske zbog direktne ili indirektna subvencije ili podrške, ili koje su rezultat dampinških cijena.
3. Zrakoplovne vlasti Ugovorne strane će prijedlog tarifa imenovanih zrakoplovnih-kompanija dostaviti na odobrenje najmanje 60 (šezdeset) dana prije predloženog dana uvođenja tih tarifa. Ovaj vremenski rok može biti i skraćen, uz pristanak zrakoplovnih vlasti.
4. Tarife mogu stupiti na snagu samo ako su ih odobrile zrakoplovne vlasti obje Ugovorne strane.
5. Tarife uvedene ovim sporazumom ostaju na snazi dok se ne uvedu nove tarife prema odredbama ovog člana.

Član 15.
Valutna konverzija i doznačavanje prihoda

Ugovorne strane će dozvoliti zrakoplovnim-kompanijama druge Ugovorne strane da kovnertiraju i prenesu u inozemstvo u državu po izboru zrakoplovne-kompanije, na zahtjev, sve lokalne prihode od prodaje usluga zračnog prometa i srodnih aktivnosti vezanih direktno za zračni prijevoz, a koji je viši od lokalno isplaćenih iznosa, pri čemu će konverzija i prijenos biti odobreni bez odlaganja, bez ograničenja, diskriminacije ili oporezivanja, po deviznom kursu primjenjivom na datum zahtjeva za konverzijom i prijenosom.

Član 16.
Prodaja i marketing proizvoda zračnih usluga

1. Ugovorne strane će zrakoplovnim-kompanijama druge Ugovorne strane dozvoliti prodaju i marketing usluga međunarodnog zračnog prometa i srodnih proizvoda na svojoj teritoriji (direktno ili preko predstavništva ili ostalih posrednika po izboru zrakoplovne-kompanije), uključujući i pravo otvaranja kako on-line tako i off-line ureda.
2. Sve zrakoplovne-kompanije će imati pravo prodavati usluge prijevoza u valuti te teritorije, ili po njihovom izboru u slobodno konvertibilnim valutama ostalih država, a sve osobe će imati punu slobodu kupiti te usluge prijevoza u valuti koju prihvata ta zrakoplovna-kompanija.

Član 17.
Osoblje iz druge države i pristup lokalnim uslugama

1. Imenovanoj zrakoplovnoj-kompaniji ili zrakoplovnim-kompanijama jedne Ugovorne strane će biti dozvoljeno na osnovu reciprociteta dovesti i zadržati na teritoriji druge Ugovorne strane svoje predstavnike i komercijalno, operativno i tehničko osoblje, u skladu s potrebama obavljanja ugovorenih usluga.
2. Ovu potrebu za osobljem se može po želji imenovane zrakoplovne-kompanije ili zrakoplovnih-kompanija jedne Ugovorne strane zadovoljiti vlastitim osobljem ili koristeći usluge neke druge organizacije, poduzeća ili zrakoplovne-kompanije koja je aktivna na teritoriji druge Ugovorne strane i koja je ovlaštena za obavljanje usluga za druge zrakoplovne-kompanije.
3. Na predstavnike i osoblje će se primjenjivati zakoni i pravila na snazi u drugoj Ugovornoj strani, a u skladu s tim zakonima i pravilima Ugovorne strane će:
 - a) na osnovu reciprociteta i uz minimalno odlaganje predstavnicima i službenicima iz par. 1 ovog člana izdati potrebne dozvole za zaposlenje, vize za posjetitelje i druge slične dokumente,

- b) olakšati i ubrzati zahtjeve za dozvolama za uposlenje osoblju koje obavlja određene privremene dužnosti ne duže od 90 (devedeset) dana.

Član 18. Zabrana pušenja

1. Ugovorne strane će zabraniti ili narediti zabranu pušenja na svim letovima s putnicima kojima upravljaju njihove zrakoplovne-kompanije između teritorija Ugovornih strana. Ova zabrana se odnosi na cijeli zrakoplov i na snazi je od trenutka ukrcavanja putnika do trenutka završetka iskrcavanja.
2. Ugovorne strane će poduzeti sve mjere koje smatraju razumnima kako bi osigurale poštovanje odredbi ovog člana od svojih zrakoplovnih-kompanija, putnika i članova posade, uključujući nametanje određenih novčanih kazni za nepoštovanje.

Član 19. Statistika

Zrakoplovne vlasti Ugovornih strana će zrakoplovnim vlastima druge Ugovorne strane na zahtjev dostaviti sve periodične i slične informacije vezane za saobraćaj prema dogovorenim uslugama.

Član 20. Konsultacije

1. Ugovorne strane mogu u bilo kojem trenutku zahtijevati konsultacije o tumačenju, primjeni, provođenju ili amandmanima na ovaj sporazum ili poštovanju ovog sporazuma.
2. Te konsultacije, koje mogu biti usmene ili pismene, moraju započeti u roku od 60 (šezdeset) dana od datuma kada je druga Ugovorna strana zapremila pisani zahtjev, osim ako se Ugovorne strane ne dogovore drugačije.

Član 21. Rješavanja sporova

1. Ugovorne strane će sve sporove do kojih između njih dođe u vezi tumačenja ili primjene ovog sporazuma [osim sporova do kojih eventualno dođe po članu 12. (Lojalna konkurencija), članu 8. (Sigurnost), članu 14. (Tarife), pokušati kao prvo riješiti konsultacijama i pregovorima.
2. Sporazumi, koji se ne mogu riješiti konsultacijama, mogu se na zahtjev jedne Ugovorne strane proslijediti na rješavanje posredniku ili odboru za rješavanje

sporova. Posrednik ili odbor se mogu koristiti za posredovanje, određivanje sadržaja spora ili za preporuku pravnog lijeka ili rješenja spora.

3. Ugovorne strane će unaprijed dogovoriti uvjete djelovanja posrednika ili odbora, vodeća načela ili kriterije i uvjete pristupa posredniku ili odboru. Ugovorne strane će po potrebi razmotriti i prijelazno rješenje i mogućnost sudjelovanja neke od Ugovornih strana, koja je možda direktno pogođena sporom, imajući cijelo vrijeme u vidu cilj i potrebu za jednostavnim, odgovarajućim i brzim procesom.
4. Posrednika ili članove odbora se može imenovati s popisa kvalificiranih avijatičarskih stručnjaka, kojeg vodi ICAO. Stručnjak ili stručnjaci se moraju odabrati u roku od 15 (petnaest) dana od dana primitka zahtjeva za predavanjem spora posredniku ili odboru. Ako se Ugovorne strane ne mogu dogovoriti oko odabira stručnjaka, odabir se može prepustiti Predsjedniku Vijeća ICAO-a. Stručnjaci koji se odaberu za ovaj mehanizam moraju imati odgovarajuće kvalifikacije u općem predmetu spora.
5. Posredovanje mora biti završeno u roku od 60 (šezdeset) dana od dana angažiranja posrednika ili odbora, a sve odluke, uključujući i preporuke, ako postoje, se trebaju predložiti u roku od 60 (šezdeset) dana od dana angažiranja stručnjaka. Ugovorne strane mogu unaprijed dogovoriti da posrednik ili odbor mogu donijeti privremeno rješenje podnositelju zahtjeva, u kojem slučaju se odluka donosi početno.
6. Ugovorne strane će surađivati u dobroj vjeri na napredovanju posredovanja i sve odluke posrednika ili odbora će za njih biti obavezujuće, osim ako Ugovorne strane ne odluče drugačije. Ako Ugovorne strane unaprijed odluče da žele tražiti samo utvrđivanje činjeničnog stanja, one će utvrđene činjenice koristiti za rješenje spora.
7. Troškovi ovog mehanizma se procjenjuju po iniciranju i dijele se na jednake dijelove, ali s mogućnošću ponovne raspodjele po konačnoj odluci.
8. Mehanizam bez dovođenja u pitanje služi stalnoj upotrebi u procesu konsultacije, kasnijoj arbitraži ili raskidu prema članu 24.

Član 22. Amandmani

1. Ugovorne strane mogu u bilo kojem trenutku zahtijevati konsultacije s drugom Ugovornom stranom u svrhu dodavanja amandmana na postojeći Sporazum, njegove Aneksa ili Raspored ruta. Konsultacije moraju početi u roku od 60 (šezdeset) dana od dana primitka zahtjeva i mogu biti usmene ili pismene.
2. Amandmani na ovaj sporazum dogovoreni između Ugovornih strana pismenom prepiskom stupaju na snagu nakon što su potvrđene razmjenom diplomatskih nota.

Član 23.

Multilateralni sporazumi

Ako su obje Ugovorne strane potpisnice nekog multilateralnog sporazuma koji se bavi istim pitanjima kao i ovaj sporazum, Ugovorne strane će jedna drugu konsultirati, kako bi utvrdile je li potrebno revidirati ovaj sporazum, da bi se u obzir uzeo multilateralni sporazum.

Član 24.

Raskid

Obje Ugovorne strane mogu u bilo kojem trenutku drugoj Ugovornoj strani diplomatskim kanalima dostaviti obavijest o odluci da raskinu ovaj sporazum. Istu obavijest je potrebno istovremeno dostaviti i Međunarodnoj organizaciji civilnog zrakoplovstva. U tom slučaju Sporazum se raskida u ponoć na mjestu prijema obavijesti dvanaest (12) mjeseci nakon dana prijema obavijesti jedne Ugovorne strane od strane druge Ugovorne strane, osim u slučaju da je obavijest o raskidu sporazumno povučena prije isteka ovog roka. U slučaju da Ugovorna strana ne potvrdi prijem obavijesti o raskidu od druge Ugovorne strane, obavijest se smatra primljenom četrnaest (14) dana od dana prijema obavijesti od strane Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva.

Član 25.

Evidentiranje kod ICAO

Ugovorne strane će ovaj sporazum, kao i sve njegove amandmane, evidentirati kod Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva.

Član 26.

Stupanje na snagu

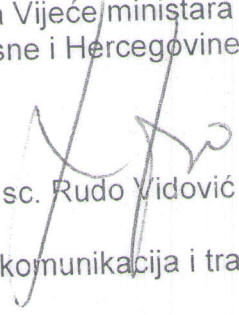
Ugovorne strane će jedna drugu diplomatskim kanalima obavijestiti da su zadovoljile sve interne zakonske uvjete za stupanje ovog sporazuma na snagu. Sporazum stupa na snagu 30. (tridesetog) dana po prijemu ove obavijesti.

Dolje potpisane osobe, ovlaštene od Vlada svojih država, stavljaju svoj potpis na ovaj sporazum

u Damasku dana 19. oktobra 2009. u duplikatu, na službenim jezicima Bosne i Hercegovine – bosanskom, srpskom i hrvatskom, te na arapskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako mjerodavni.

U slučaju razlike u tumačenju ovog sporazuma, mjerodavan je engleski tekst.

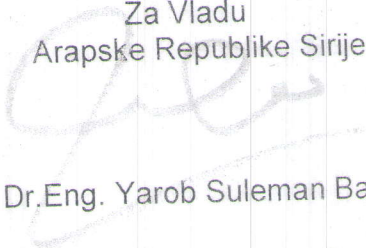
Za Vijeće ministara
Bosne i Hercegovine

mr.sc. Rudo Vidović

Ministar komunikacija i transporta

Za Vladu
Arapske Republike Sirije

Dr.Eng. Yarob Suleman Badr

Minister of Transport

ANEKS

Raspored ruta

- A. Imenovana/e zrakoplovne-kompanija/e Bosne i Hercegovine imaju pravo pružati ugovorene usluge međunarodnog zračnog saobraćaja u oba smjera na dolje naznačenim rutama:

Tačke u Bosni i Hercegovini	Međutačke	Tačke u Siriji	Tačke van
sve	bit će definirane kasnije	sve	bit će definirane kasnije

- B. Imenovana/e zrakoplovna-kompanija/e Sirijske Arapske Republike imaju pravo pružati ugovorene usluge međunarodnog zračnog saobraćaja u oba smjera na dolje naznačenim rutama:

Tačke u Siriji	Međutačke	Tačke u Bosni i Hercegovini	Tačke van
sve	bit će definirane kasnije	sve	bit će definirane kasnije

NAPOMENE

1. Imenovana zrakoplovna-kompanija Ugovorne strane može po želji s jednog ili svih letova na utvrđenim rutama isključiti neku tačku, pod uvjetom da je polazna tačka na teritoriji te Ugovorne strane.
2. Imenovane zrakoplovne-kompanije obje Ugovorne strane mogu koristiti međutačke ili tačke van bez korištenja prava pete slobode. Provođenje prava pete slobode se dogovara između zrakoplovnih vlasti obje Ugovorne strane.
3. Zrakoplovne vlasti obje Ugovorne strane će s vremena na vrijeme zajednički definirati ukupan broj letova (učestalost) kojeg imenovane zrakoplovne-kompanije dvije Ugovorne strane mogu obaviti.